

MUSIK, MEDIER OG EMOTIONER

SEMINAR

Sted

Institut for Æstetiske Fag, Kasernescenen, Lille Sal
Langelandsgade 139, Århus C

Tid

Torsdag den 11. oktober 2007, kl. 9.00-16

Planlægning

Iben Have og Charlotte Rørdam Larsen

Forskningsnetværket *Emotion, viden og kultur* AU, IMV og IÆF

TEMA FOR SEMINARET

Netværket *Emotion, viden og kulturs* intention er først og fremmest at bringe emotioner på dagsordenen inden for humanistisk forskning. Det er klart at et sådant projekt kalder på tværfaglighed og seminaret vil bidrage til projektet ved at belyse temaer fra krydsfelter mellem musik- og medievidenskabelig forskning og praksis.

Via forskellig intervention af musik og medier akkompagneres, distraheres og intensiveres stadig flere og flere sammenhænge, og seminaret vil belyse cocktailen af musik, medier og emotioner fra forskellige standpunkter – både i forhold til den lydige iscenesættelse i film og tv, i forhold til brug af musik som dulmende og stimulerende og i forhold til lydbranding.

PROGRAM

9.00-9.15

Iben Have:
VELKOMST

Iben Have er adjunkt ved Institut for Informations- og Medievidenskab, AU.

9.15-9.45

Torben Grodal:
EMOTIONER, FILM OG MUSIK

Jeg vil diskutere nogle grundtræk i emotioner og deres biologiske basis. For det første: Emotioner som handlingstendenser og handlingsvalører, i forskellige styrker og specificationsgrader, fra vage følelser til målrettede og specificerede emotioner, baseret på det limbiske systems dispositioner og på det motoriske systems funktionsmåde (e.g. i relation til tempo og rytme som udtryk for handlingsdispositioner), og diskutere, hvilke sammenhænge der kan være mellem musikalske struktur-forventninger og handlingsmæssig målstyring. For det andet: Emotioner som uundværlige etiketteringer af oplevelser, når de i hjernen skal overføres til langtidshukommelsen. Jeg vil derfor diskutere, hvorledes musik kan 'indsuge' kontekstuelle følelsesvalører, og derefter genaktivere disse følelser. Jeg vil give et par eksempler fra film-musikken. (Hitchcock, Wiederberg).

Torben Grodal er professor ved Institut for Medier, Erkendelse og Formidling, KU.

9.50-10.20

Birger Langkjær:
NU FØLER JEG, NU FØLER JEG IKKE!

Følelser er alle vegne. De findes både i hverdagslig kommunikation og i medierede former. De er centrale i faktuelle genrer (f.eks. retorikkens forestilling om patos) og de er centrale i underholdning og fiktionsformer (f.eks. tragedie og komedie). Men hvor befinder følelserne sig egentlig? Og er nogle medier og udtryksformer mere følelsesprægede end andre? Dele af filmforskningen mener, at filmen er bedre til

det med følelser end andre medier pga. det visuelle særlige livagtighed. Dele af musikkforskningen mener derimod, at musikken er bedre til det med følelser pga. musikkens udtalte karakter, dens ubestemmelighed. Begge synspunkter ligner klassiske æstetiske forestillinger om det enkelte medies specificitet, typisk forestillingen om at mediet har en bestemt natur, noget det i særlig høj grad egner sig til, f.eks. at vække følelser på intens vis. Men i dette tilfælde kan film- og musikkforskning jo ikke begge have ret. Og når de kombineres, som det sker i filmmusikkforskningen, kan man få det indtryk, at vi som tilskuere til en film først for alvor føler noget, når musikken høres, som om følelser var noget filmmusikken tændte og slukkede for. I mit paper vil jeg foreslå en anden fremgangsmåde.

Birger Langkjær er lektor ved Institut for Nordiske Studier og Sprogvidenskab, KU.

10.20-10.40 **PAUSE**

10.40-11.10 Nicolai Graakjær:

MUSIK I RELATION TIL LEVENDE BILLEDER

Præsentationen vil diskutere måder, hvorpå musik kan forstås i sin relation til det levende billede, og hvordan denne relation genererer betydninger. Præsentationen vil tage udgangspunkt i en kritik af den ofte fremførte og undertiden misvisende betragtning, at musik er *baggrund* eller *forgrund* i sit forhold til det levende billede; en betragtning, som er udbredt i studier af både filmmusik og musik i tv-reklamer. Mere analytisk berigende, end at identificere forgrunde til baggrunde, er en analytisk interesse om attributter, der kan siges at være en art fællesnævner for både visuelle og auditive udtryk. Især inspirerende for en sådan analytisk interesse er van Leeuwens klassificering af lyds semiotiske resurser, Cooks diskussion af bl.a. *emergens* og *perceptual selection* samt Chions introduktion til begrebet *synchresis*. Inspireret af bl.a. disse teoretiske bidrag vil præsentationen forsøge at identificere centrale dimensioner for den audiovisuelle konstallations betydningsdannelse.

Nicolai Graakjær er undervisningsadjunkt og ph.d.-studerende ved Institut for Kommunikation, AAU.

11.10-12.30 Per Meinertsen:

MED - OG UDEN MUSIK

Tilfører underlægningsmusikken i en film det, man tror den gør? Jeg vil vise nogle filmeksempler, med - og uden musik. Dog flest uden musik, i det håb at deltagerne i seminaret oplever styrken ved dialogen og/eller lydene alene.

Per Meinertsen er leder af tonemesteruddannelsen ved Den Danske Filmskole

12.30-13.30 **FROKOST**

13.30-14.00 Even Ruud:

MP3-SPILLEREN – VÅRT NYE HUSAPOTEK?

Forelesningen tar utgangspunkt i den teknologiske utviklingen som gjør det mulig å bære med seg sitt personlige lydspor i hverdagen. Med utviklingen av MP3-spilleren settes ikke lenger noen begrensninger på mengde, varighet av lydsporene - noe som betyr at lytteren kan skifte musikk etter stemning, energinivå, motivasjon. På denne måten er musikk blitt en måte å regulere sitt stemningsnivå, sine energier og styre sin oppmerksomhet. Enkelte bruker musikken også til å kontrollere følelser, motvirke fysisk ubehag, regulere søvn, angst og stressnivå etc. På denne bakgrunn får musikken noe av samme funksjon som et gammeldags husapotek - MP3 spilleren blir en samling remedier som brukes i et forebyggende og sunhedsfremmende arbeid. Diskusjonen blir hold med musikkterapien som teoretisk bakteppe og musikkvitenskapens som innfall til å forstå dette nye musikkbegrepet. I tillegg inndras seneste medieforskning om bruk av MP3/iPod.

Even Ruud er professor i musikkterapi ved Norges Musikkhøgskole, ved Institutt for Musikkvitenskap Universitetet i Oslo samt på AAU.

14.00-14.30 Charlotte Rørdam Larsen:
**GET OUT IN THAT KITCHEN AND RATTLE THOSE
POTS AND PANS - LYDLIGE ISCENESÆTTELSER AF
SMAGSOplevelsen?**

Madprogrammer på TV bliver mere og mere almindelige og struktureres som en mellemting mellem nytteprogrammer og livsstilsprogrammer (Carlsen og Frandsen). Etniske og regionale spiser hjemliggøres eller præsenteres som "karakteristiske" repræsentationer. Programmerne befinder sig mellem en spændende blanding af oral fortælling, opskrift, demonstration og instruktion. Da lugte- og synsansen (endnu ?) ikke kan formidles via TV-mediet, er lyden en vigtig formidler - men hvad er det egentlig vi hører, og hvordan indgår lyden i formidlingen og hvad er det, der formidles?

Charlotte Rørdam Larsen er lektor ved Institut for Æstetiske Fag, AU.

14.30-14.45 **PAUSE**

14.45-15.30 Karsten Kjems:
LYDBRANDING

Mennesker er emotionelt styrede. Vælger vi ikke lige så meget med ørene, som vi gør med øjnene? Og hvordan påvirker den viden, eller mangel på samme, lyden i medierne? Kan man få udtrykt en virksomheds brand, visioner og værdier via lyd og musik? Hvis ja, hvordan?

Karsten Kjems er lyddesigner i sit firma Sonicbranding

15.30-15.45 **AFRUNDING**
ved Iben Have

MUSIK, MEDIER OG EMOTIONER

SEMINAR

Sted

Institut for Æstetiske Fag, Kasernes scenen, Lille Sal
Langelandsgade 139, Århus C

Tid

Torsdag den 11. oktober 2007, kl. 9.00-16

Planlægning

Iben Have og Charlotte Rørdam Larsen

Forskningsnetværket *Emotion, viden og kultur AU, IMV og IÆF*